

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Helyben: Negyedévre	8 korona
Magyarországon kívül: Negyedévre	12 "
Magyarországon kívül: Negyedévre	5 "
Magyarországon kívül: Negyedévre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Ausztria.

— Okt. 2.

A szegzárdi határban — mint vidéki lapársaink hírül adták — nagy pusztulás fenyegette most egy pár hét előtt béri Balogh Adám fáját. Kétszáznyolc esztendő előtt ez alatt a fa alatt fogták el az osztrák zsoldosok nagy Rákóczi Ferenc híres brigadérosát, akinek vitézi tetteit most is dicsőíti országszerte a régi tárogatós nóta:

Fakó lovam, a Murza,
Lajta vizét megsuszsza.
Bécs alját ha nyargalja:
Császár azt megsiratja.

Kétszáz esztendő alatt nem ártott meg ennek az öreg szilfának sem a lombtépő zivatar, sem a villámcsapás. Ami sebet rajta az idő ejtett, azt a hazafias, a nagy idők nagy emlékei iránt kegyeletes magyar kezek mindig begyógyították. És most jön két ausztriai vándorlegény, aki végig koldulja az egész országot, aki a jószívű magyarok kegyelemkenyerén táplálja renyhe életét s megpihennek béri Balogh Adám fája alatt, mely lombzatával árnyat ad nekik. Azután mit cselekednek? A magyarok elleni gyűlöletből felgyújtják ezt a történelmi nevezetességű fát, melynek felesapódó lángjai olyan pirosra festik az uszó fellegek szárnyait, mint amilyen béri Balogh Adámnak az osztrák pribék által kiontott jó magyar vére volt.

Nézzünk csak körül a mai nap-ság minket körülvevő izgalmas események áradatában. Mintha azt a két gyújtogató arme reisendert megtalálnánk a politikában is, természetesen megnagyobbított kiadásban. A magyar nemzetnek is van egy ősi, terebélyes fája. Ezer év viharai, villámcsapásai, a gyökerére irányzott orvfejszezsapások nem tudták azt megölni, kiirtani. Ez a fa nemzeti önállóságunk és alkotmányos szabad

ságunknak erős fája. Ennek a fának árnyékában pihent meg az az Ausztria, mely a mi kenyerünket ette, melyet mi tartunk ki vér és pénzáldozatainkkal. A mult kormányai ennek az Ausztriának szabad zsákmányul engedték át a magyar földet. És Ausztria élt is a zsákmányolás jogával. Tönkretette iparunkat, megölni igyekszik kereskedelmünket s fosztogatja földművelési érdekeinket is. Miután azonban ezen csupa háladatosságból eredő törek vései csak lassan haladnak előre, Ausztria osztráksága mást gondolt. Gyújtogatót küldött ki ellenünk, aki lángbaborítsa ezeréves alkotmányos szabadságunknak fáját, melyen eddig nem tudott erőt venni földi hatalom. Hogy lángok csapjanak ki azok közül, amelyeknek minden levele a magyarok sok százados diadalairól beszél a Keletről felkelő fuvalomnak. Hogy lángok csapjanak, melyek felélessék azt a bizalmat, mely a nemzetet uralkodójával harminchat esztendő óta egybekötötte. Hogy felélessék magyar nemzetünkben, annak lelkében immár gyökeret vert ama hitet is, hogy a legalkotmányosabb király a világ minden uralkodója között a mi ősz királyunk, I. Ferenc József. És a gyújtogatásra akadt két vállalkozó vándorlegény. Az egyik az, aki a chlopyi hadiparancsot megszövegezte, a másik dr. Körber Ernő osztrák miniszterelnök, aki kormos kezével még mai napig sem áttal legbensőbb és legszentebb nemzeti jogaink között kotorászni, hogy azok közül elorozhasson valamit.

A magyar nemzet egyeteme a legnagyobb felháborodással utasítja vissza az osztrák miniszterelnöknek Magyarország belügyeibe való vakmerő beleavatkozását s nem kíséri szimpátiával azt a tünetet sem, hogy az osztrák császár egyszerűen tudomást vesz erről a beavatkozásról. A

nemzet egyetemének ezen felfogását visszhangozta az országgyűlés is.

Az osztrák impertinenciával szemben azonban ez az impozáns tiltakozás sem elég. A sérelmekért, melyekkel a Lajthán túlról bennünket illetnek, a megtorlás fegyvereivel kell felelnünk, még pedig a gazdasági megtorlás fegyvereivel. Addig is, míg vámközösségben kényszerülünk élni ezzel a bomlásban levő konglomeratummal, el kell minden ipari termékei elől zárni a magyar fogyasztás piacát. Amik Ausztriában most történtek ellenünk, azok után kimondhatjuk azt, hogy nem tiszteséges magyar ember az, aki a történetek után tudva osztrák ipari cikket vásárol. Megtorlásnak ez egyelőre elegendő is lesz. Egyébként pedig teljesen magára kell hagynunk Ausztriát Körberjével és minden egyéb arme reisenderével egyetemben. Sőt a határnál dezinficiáló szerrel kell megvédeni tőle a magyar területet. Mert Ausztria beteg, rothad minden belszervezete s a végleges feloszlása, azt hisszük, talán már nem is olyan hosszú idők kérdése. Mi magyarok köny nélkül szemünkben, részvét nélkül lelkünkben ott leszünk a temetésén, hogy magunk győződjünk meg arról, miszerint be teljesedett nagy nemzeti költönknek jövőbe látó jóslata:

Amint elpusztult Jeruzsálem,
Elfog pusztulni Ausztria.

Debreceni határozat.

I.

A nyiregyházi szabadelvű pártnak az 1903. évi szeptember 24-iki gyűlésén hozott

Határozata:

A nyiregyházi szabadelvű párt hazafias lelkesedéssel helyezkedik a debreceni szabadelvű párt álláspontjára, mely tudatja, hogy törvényben gyökerező joga az a magyar nemzetnek, miszerint

Megnyílt

Piacz-utca 44. szám, dr. Ujfalu ssy házban

Letzter József

Fényképészeti, festészeti és fénykép-nagyítási műterme.

a magyar hadseregben a magyar nemzeti jelleg minden irányban érvényesüljön. Épen azért mi a nyiregyházi szabadelvű párt is azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk az Országos Szabadelvű Párt-hoz, hogy a politikai helyzet böles figyelembe vétele, a gazdasági erőforrások okos mérlegelése mellett oda működni méltóztassék, hogy Magyarországon a katonai nevelés magyarrá tétessék, hogy a magyar hadseregnek, mint az egész hadsereg kiegészítő részének magyar tisztek vezetése alatt magyar legyen a vezényleti nyelve, magyar a jelvénye.

Amennyiben pedig a legújabbban megjelent hadparancs közjogi sérelmeket tartalmaz, sérti állami lételünket s megtámadni látszik alkotmányunkat, sőt a mennyiben a gr. Khuen Héderváry Károly ujonnan kinevezett miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb királyi kézirat sem oszlatta el kétségeinket, kifejezést adva aggodalmainknak és hazafias fájdalomunknak: kérve kérjük a mélyen tisztelt Országos Szabadelvű Pártot arra is, hogy tömörölve szellemben, törekvésben, célban egyesülve, a törvénykönyvvel kézben, a törvény betűihez, szelleméhez ragaszkodva, igyekezzék a félreértést, az alkotmányellenes felfogást eloszlatni, hogy így a béke és egyetértés nemzeti és alkotmányos királya közt ismételtelen teljes legyen a haza javára.

Martinyi Harsányi József,
a nyiregyházi szabadelvű párt elnöke.

Dr. Hoffmann Mór,
a párt jegyzője.

KÖZIGAZGATÁS.

× Debrecen vagyon és teher mérlege.

Említettük már, hogy a fenti címen egy 3 nyomtatott ivre terjedő s felette érdekes gazdaság történeti munkát ír most Zoltai Lajos jeles és neves tollú íróársunk a Bernáth István szerkesztésében a fővárosban megjelenő Magyar Gazdák Szemléje számára. A munka immár kész s érdekesnek tartjuk belőle kiemelni Debrecen város vagyon és teher mérlegét. E szerint

teher:

1. A város és lakosság ellenőriztető jelzőlogos terheinek összege . . . 39 millió korona.
2. A Debrecenben székelő bankok, takarékpénztárak és hitelszövetkezetek által adott váltókölcsönök összege mintegy 18 millió korona.

összes nyilvántartható teher 57 millió korona.

Ezzel szemben

a vagyon:

1. mezőgazdasági vagyon forgalmi érték és becsü szerint . . . 98 millió korona.
2. Telkek és épületekben 65,5 millió kor.
3. Tőkék, részvények, kötvények, értékpapírok és a városi javadalmak értéke 51 millió korona.

s így a számbavehető vagyon értéke . . . 214,5 mill. kor. Ebbe természetesen nincsen belészámítva a nyilván nem tartható magán

ipari vállalatok, műhelyek, üzletek vagyona és berendezése, továbbá a háztartások berendezésének értéke s a debreceniek által idegen vállalatoknál birtokolt értékpapír javai, valamint a másutt elhelyezett tőkebetétek s idegen határokon birtokolt s mintegy 70 ezer holdat kitevő mezőgazdasági birtokok.

Mindezekből pedig egy igen jóleső és igaz következtetést vonhatunk csak le, hogy hála Isten úgy általánosságban még mindig elég módosak vagyunk, bár elég sokan vagyunk olyanok is, kiknek ebből édes-kevés a részük!

× Közgülési jegyzőkönyvhitelesítés.

A város törvényhatósági bizottságának múlt hónap 29 és 30-án megtartott közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvhitelesítő bizottság tegnap délután 4 órakor Paky Gyula főispán elnökle alatt a városháza nagytanácstermében hitelesítette.

EGYHAZ és ISKOLA.

Iskolaszéki választás. A róm. kath. iskolaszék három éves megbízatása lejárván, folyó év október 15—31 ike között eső időben választás útján újra fog megalkakítani. Minthogy pedig a rendszabályok értelmében választási joggal csak azon hitközségi tagok bírnak, kik a múlt évekről iskolai adóval hátralékban nincsenek, felhivatnak mindazok, kik választói jogukat gyakorolni óhajtják, hogy esetleg hátralékban levő iskolai adójukat f. hó 15-ig befizetni iparkodjanak, mert október 16-án a választók névsora le fog zártni.

A Theresianumban levő pénztár hivatalos órái minden hétfőn és szerdán 9—12-ig tartanak. Az elnökség.

Visszatérés.

Irta: **Konc Ákos.**

Ugy nevelték, hogy az élet bántó, fájóoldalát nem ismerte. Mosolyt látott mindenfelé és gyermeklelke nem véve észre, hogy ez a mosoly hazug és erőltetett volt. Csak neki akarnak kellemes órákat szerezni azok, kik szerették végtelenül. És a gyermek csak virágott látott maga körül, mohón szíva be a virágok illatát, nem véve észre a töviseket.
Es a gyermek szépnak találta az életet és azt hitte, hogy ez örökké ilyenek marad. . . . Hálás is volt azok iránt, kik merő szeretetből, kiméletből befódték előtte a nyomort, eltitkolták a bánatot és a szemekbe toluló könnyeket visszazsoritották szívük mélyére. Nap fényes derűben akarták felnevelni leányukat, lélekben számítgatva azt az időt, mindön eljön valaki, ki átveszi tőlük a szeretet hatalmát és tovább vezeti boldogan és boldogítva a gyermek útját. És a gyermek nem is sejtette, hogy az őt körülvevő kényelem véghetetlen lelki szenvedés és mérhetetlen anyagi gond gyümölcse és én boldogan, megelégedetlen, mitsem gondolva a jövővel, mely majdan feléreszti álmaiból.

Aztán évek multak el és foszladozni kezdett a boldogság. . . . Anna észrevette figyelő lelkével, hogy valami borongás van a házon és szíveken. . . . Nem egyszer látta, hogy édes anyja könnyeket töröl le szeméről. Egy nagy leány már megsejti édes anyja aggodalmait. Es nem kíváncsiságból, hanem abból a véghetetlen szeretetből, mely az ő kis szívét összekötötte az édes anyja lelkével, sokszor megkérdezte jó anyját bánata felől. Ilyenkor Bereyné mosolyt erőltetett ajkaira, keblére ölelte egyetlen gyermekét és más tárgyra vitte át a beszédet. A leány aztán édes atyját kezdte vallatni. Csókokkal halmazta el a komoly ember őszülő fürtjeit és fájdalmas vonásait. . . . De az apa sem mondta el a valót. . . . Ugy gondolkodott, hogy hátha jobbra fordulnak az idők, minek tudja meg tehát az ártatlan lélek az ideig-óráig tartó veszedelmet. . . . A jó akaratú ámitás aztán tovább tartott és így nőtt fel a leány azon napig, midön Berey körül leomolván minden, kétségbeesésében golyót röpített agyába. . . .

Anyja és leánya ott ülnek a kis hónapos szobában. Csönd, némaság veszi őket körül. Mindketten arra a sirra gondolnak, melyben az ő boldogságuk nyugszik. . . . Elment. . . . itthagya őket és azóta nem találják még egymás szívével

sem megnyugvást. Napestig dolgoznak és a kis tü megadja nekik a mindennapi kenyeret. . . . A jó anya szívében végtelen fájdalom gyülemlik, midön az álmok világában nevelt leányát a már többé nem titkoltó szegénység szűrkeségébe látja. . . . Anna azonban, ez a napfény között nevelt leány erősebb az anyjánál. Nem magáért él többé hanem azért a szenvedő asszonyért, ki merő szeretetből éveken át titkolta a előtte a szörnyű valót. . . . Nem is az fáj neki, hogy fel kellett ébrednie a szomorú valóra, hanem az, hogy édes atyja terhe megtörött az élettél vívott nehéz küzdelemben. . . . Vigasztalja szeretettel édes szóval a jó anyát és mikor egybefolyt könnyeikkel letörlik, ismét a munkába látnak és a munka csodálatos balzsam gyanánt gyógyítja a szívüket éró sebeket. . . .

Igy élnek visszavonultan: Büszkéb-bek, hogy sem fájdalmukat kivigyók a világ piacára. Az ő kis világukat ne szennyezze be senki üres beszédekkel. Egymásnak élnek, egymást vigasztalják és együtt sirnak rombadólt reményeik felett. És a magány gyógyít, s ha néma csöndjében nem tudunk is feledni, de a békés zajtalan napok megnyugvást adnak a szívnek.

Es az anya az ő mindenható szeretetével újra remél. . . . Lehetetlen, hogy természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fillér. Kapható kizárólag a Schwartz-féle dohánytőzsdében. Piacutca 29. sz., városházával szembe

Igyünk Avas-ujfalusi „Oroszlán“

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 2. péntek *A titok*, vigjáték. Bérlet B.
Okt. 3. szombat *A titok*, vigjáték. Bérlet C.
Okt. 4. vasárnap délután *Aszalai uram leányai*, vigjáték, este bérletszünet, először *A drótos tót* daljáték.

(A Szabadság színházi rovata.)

Koncz Akos tb. tanácsos, városi közlevéltáros, a kiváló író s kipurált, előkelő ujságíró a mai naptól kezdve a *Szabadság* szerkesztőségének belső kötetébe lépett és a *színházi évad alatt az előadások rendes bírálója* lesz. Koncz Akos kiváló írói tulajdonságai s egyénisége kellő biztosíték arra, hogy ebben a rovatban a színházi előadásokról a közönség milyen személyes érdek feltétlen, szigorú mellőzésével meg fogja találni a *Szabadság* irodalmi szelleméhez és a nemzetiszin művészet nemes feladataihoz méltó igazságos, magas színvonalán álló és pártatlan bírálatot. Koncz Akos minden írását K. Á. írói jegyével fogja ellátni. Hirül adjuk továbbá, hogy a *közönség tájékozására* a *Szabadság* színházi rovatában rendszeresen ki fogjuk adni *szóról szóra* a színházi iroda hireit, úgy a mint azokat a színházról kapjuk. Ezeknek a híreknek állandó gyűjtő címe ez lesz: *A színigazgató híradása*. És e cím alatt mindaz meg fog jelenni, a mit a színház a *sajtó útján* a közönségnek előzetesen jelenteni jónak lát. Ezekkel kapcsolatban azt is hirül

kell adnunk, hogy a *Szabadság* felelős szerkesztője mindaddig, amíg felesége *R. Réthy Laura* asszony a színház első énekesnője, a debreceni *színházi előadásokról* és a debreceni *szintársulat tagjairól* egyáltalán sem mit sem fog írni.

Első előadás.

A színház kapui megnyíltak. Makó Lajos igazgató bevonult társulatával városunk színházába. Tegnap már hangos és népes volt a színház környéke és igen sokan siettek megváltani jegyüket az első előadásra. A bérlők is elfoglalták helyüket, hogy megnézzék a társulat bemutatkozását, azokon a deszkákon, melyeken művészek nevelődtek a halhatatlanságra . . .

A *Szabadság* szerkesztője e sorok íróját szólította fel a színházi és művészeti rovat vezetésére. És e sorok írója elvállalta a megtisztelő megbízást, mert abban a meggyőződésben van, hogy hasznos munkát végez, ha szeretettel és igazsággal fog írni a szintársulat működéséről, játékaról és művészetéről. És ezen két vezérrelv nyomán nem fog kicsinyelni semmit, még a legparányibb becsületes törekvést sem, de másrészt tömjént sem fog gyujtani senkinek. Kivül állván a színpadon, nem fogja befolyásolni semmi mellétekintet és pusztán arra fog törekedni, hogy a *színházlátogató művelt közönség hangulatának és ítéletének legyen hű kifejezője*. Személyi kultuszt nem fogunk üzni és ha a dícséreteken olykor olykor fukarak leszünk, ezt csak azért tesszük, hogy a művészi ambíció ne stagnáljon. Azonban azt is megjegyezzük már most, hogy az ugyne

vezett *ledorgálást* sem vesszük programunkba. Jóakaratu bírálatot fogunk mondani még a gyöngék felett is éppen azért, hogy megszívelve megfigyeléseinket — tökéletesítsék játékukat. Ellenben üldözni fogunk minden frivolságot és mesterséges hatásvadászatot, hogy megtarthassuk a debreceni színházat azon a nívón, mely az igazi művészet templomától elválaszt hatatlan. Mindannyiszor felemeljük tiltó szavunkat, valahányszor oly darabok előadása lesz jelezve, melyek léhaságot, erkölcselenséget glorifikálnak. És ezt annál inkább megteszük, mert évek tapasztalása arról győzött meg bennünket, hogy a mi közönségünk tiszta művészi érzése soha sem tudott megbarátkozni a léha irányzattal.

Meg vagyunk győződve, hogy Makó Lajos színigazgató gondosan meg fogja választani az előadandó darabokat. Ő igazgató, művész és esztetikus egy személyben és mint ilyen, hármasságban bizonyára azon lesz, hogy a *debreceni színházat* úgy a darabok megválasztása, mint azoknak művészi előadása tekintetében a magasabb művészet igazi templomává avatta.

A tegnapi bemutatón Pierre Wolff *A titok c. vigjátéka* került színre. A darab meglehetősen kaviár ízű és a szellemes szavak mögött igen sok frivolság rejtőzik. A szerepek a legjobb keretben voltak és így nem a darabot dicsérem, hanem azokat, kik lelket öntöttek az üres szavakba. Ha *könyv* volna ez a vigjáték, bizony nem adnám a lányom kezébe. A szereplők egytől egyig szépen oldották meg feladatukat.

— (A drótos tót.) Vasárnap este mutatja be a debreceni szintársulat *Lehár*

észre ne vegyék azt a liliumot, mely az ő gondos, szerető kezének érintése alatt oly üden virágzik. Lehetetlen; hogy föl ne keresse e gyereket a boldogság . . . Hiszen jó, nemes lelkű és szép, joga van tehát a boldogságra . . . Szent örömmel gondol arra az órára, midőn egy szív boldogságát az ő leányában fogja találni. És ápolja szeretettel, bizalommal, Istenhez küldött buzgó imával a leánya boldogságába vetett reményét. És ki venné me rész álomnak e reményt, mely a boldog talán, asszonyt körülvevő csalódások sirján fakad fel számára vigasztalásul? . . .

Az anya imájára az Isten szíve fel dobog. A jó, nemes, a sokat szenvedett és már a földön martirkosorut viselő anya imája ott fenn, a szívek vigasztalójánál meghallgatására talált . . .

Eljött . . . Eljött szívében igaz szerelemmel. Nem keresett gazdagságot, hiszen gazdag volt, hanem igaz szerelemért nemes viszontézésért sóvárgott. Erős jellem, becsületes férfit volt, Boldogságát szilárd alapokra kívánta fektetni . . . Ezen szilárd alapokat megtalálta választottja érényiben. Nem is habozott soká, hanem elvitte a leányt, hogy megkezdjen vele egy sirig tartó boldog életet . . .

A napsugaras napokba azon bedula

kodott egy árnyék. Az ifju vér multjának egy emléke . . . Egy demon, ki rombolásra született. Odakuszott a családi élet szentélyéhez és a mult jogán visszaopta magát az ifju férj szívébe. A férfi, a nem régen erős férfi nem tudott ellentállani a kísértésnek. Az édes szerelem tiszta légköréből visszalépett az ingoványba: Felégette a fészket, melyel a mindenható szerelem erejével rakott pár héttel ezelőtt. Nem látta nevének erényeit többé, neki emésztő bűn kellett és a boldog életbe szállt sikra elhamvasztotta a lelkek nyugalmát . . .

Anna a felfedezésre megvolt sem misülve. Belátta, hogy minden csak ha zugság és számára nem terem egyebet a föld a szenvedés virágainál. Mit tegyen a ledől vitáskép előtt? Arra gondolt, hogy elemésztje magát, hogy ne legyen utjában a bűnösöknek . . . Ugy érezte később, hogy neki élni kell, még boldogsága szomján is. Mert neki édes anyja van, aki az erőszakos halála hírére porba omlik . . . Majd azt gondolta, hogy megvárja a bűnösök szerelmi lángjának kialvását és aztán . . . megbocsát a megtérőnek: Olvasott ő más olyat, hogy a feldult templomhoz visszatért az, aki azt rombolni kezdte. Hisz az ő szerelme még

most is oly mélységes, hogy visszatéríti az eltévedt embert, ki eldobta a gyönyört egy semmiért . . .

És nem eselődött!

Egy reggelen arra ébredt, hogy férje térdelt ágya előtt. Bűnösségének tudatában nem mert feltekinteni nevének jószágos, tiszta szeméibe. Sójajából azonban kilehetett olvasni, hogy megtalálta ismét lelkének rombadólt nyugalmát . . . Viszszavágyott az igaz, tiszta szerelem forrásához, melyet könyelműen elhagyott egy pillanatra . . . És Anna, a meilözött, megsértett ifju asszonynak nincs szemrehányó szava. Nem tud őszintén szólni, csak sir, sir, de nem fájdalmában, hanem örömben . . . Erzi hatalmát a férfi fölött, de gyöngédségből nem érezte vele. Odavonja lágyan, szerelmesen férje meghajtott fejét a szívére és éli boldogan a megbocsátást lelki gyönyörét . . .

És a pillanattól kezdve megnevesedik a férfi szíve. Hü marad a szentélyhez, és egész életén át hitvallást tesz arról, hogy a boldogság csak a kölcsönös megbecsülést és a hűséges szeretet taláiban verhet gyökeret.

Igaz! a női tiszta szerelem mindenható! . . .

A maga nemében

KONTSEK GÉZA

páratlanul édes, kitűnő szagu muskotály passzatutti esemege szőlő

László Imréné

ujfehértói szőlő telepéről

kereskedésében kapható,

Debrecen, Kossuth-utca

Ferenc gyönyörű zenéjű daljátékát, mely egész Európa nagy színpadain óriási sikert ért el s melyet Budapesten, a Magyar Színházban éppen a debreceni bemutató előtt egy nappal, szombaton játszanak századszor. Erre a századik előadásra a fővárosba érkezett maga a szerző. Lehár Ferenc, a ki a századik előadáson személyesen fogja vezényelni a zenekart. A zajos ünnepi estének bizonyára méltó viszhangja lesz vasárnap este a debreceni bemutató előadás. A daljáték-személyzet bemutatkozása s így az énekes darabok évadja nagyon jól fog kezdődni s valószínű hogy az egész évadon végig fog csengeni A drótos tót zenéje s a tapsok zaja, mely a daljáték-irodalom e gyöngyét minden színpadon állandóan kíséri.

— (A színgazgató híradása. Színházi hírek. Pénteken kerül színre A titok című vígjáték másodszer. Ez előadásra az utalványjegyek érvényesek lesznek.

Vasárnap este kerül először színre Lehár Ferenc Drótos tót című nagy daljátéka, mely a napokban éri meg a századik előadását a Magyar Színházban. A jobb szerepeit R. Ráthy Laura, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Püspöky Rózsi, Krémer Jenő, Faragó Ödön, Mezei Andor, Karacs Imre és Iványi Antal játsszák. Érdekes lesz a darabban a 24 tagból álló gyermekkar, melyet Huber Miksa karnagy tanított be.

Színlap bérletet a színház pénztáránál lehet bérelni, a pénztári órák alatt.

— (Zsidó színészek Oroszországban.) Pétervárról táviratozzák: Az orosz belügy miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben zsidó vallású művészeknek, színészeknek és zenészeknek a birodalom bizonyos területein való tartózkodást megtiltja. A zsidó színészeknek és zenészeknek a jövőben csak az ugynevezett telepítési területeken szabad működniük, A keresztény színigazgatók, kiknek társulataiban igen sok a zsidó színész, a belügyminisztertől a rendelet visszavonását kérték. Ez nem történt meg, de a belügyminiszter megegyezett, hogy a már szerződött zsidó színészek a mostani évad végéig a tilos területeken is működhetnek.

H I R E K .

N a p l ó .

Iparüzemi nyitva minden vasárnap és ünnepek
Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt
7—12-ig és délután 2—6-ig
Szept. 29 Városi közgyűlés.

Októbernek elsején.

Októbernek elsején, be kell rukkolni! . . .

Vidáman és keservesen szokott ez a dal máskor október hónap 1-jén szerte az országban elhangzani.

Annyi legényes büszkeségnek, de egyszersmind még annyi keserves, az alárendeltségből származó csalódásnak belépte ez a dal, a magyar huszár, baka és minden rendű ujonc ajakán minden évben Október hírszóján . . .

Osak az idén nem.

Mert megnehezült az idők járása felettünk s még csak a hajdani szokások szerint kötéllel se szabad fogdosni a gyöngyéletre — a magyar anyák, harcra és a haza védelmére mindig kész, híres neves bátorságu, katonának termett derék szál fiait.

Pedig aki ismeri a mi derek, harcias fajunk katonának való büszke hajlamait, az tudja csak igazán elképzelni, hogy mi csoda szégyenérzet fogja el a magyar legényt, ha úgy tavaszi sorozás után rózsás, tollas kalap és nótás száj nélkül kell haza ballagnia és lopva, szégyenkezve elhallgatni, a többi katonának bevált magyar fiu keservesen vidám dalát:

Októbernek elején be kell rukkolni! . . .

Tegnapra, máskor a berukkolásnak nagy idejére, ez elmaradt!

Es kitudja, hogy meddig fog még elmaradni.

Gyönyörű, verőfényes őszi nap volt tegnap, a földtől a magasan, fennen lorbogó kék égig, minden olyan derűs, nyílt és szabad . . .

Csak a szívünkben szorongott valami hazafias bu, valami fojtogató bánat . . .

Es e mosolygó, őszi fényű szabad világában a Mindenható Istennek hiányzott valami, valaki e derűs, jól eső természeti képhez, — magyar huszár, magyar baka édes bus magyar nótája:

Októbernek elején, be kell rukkolni! . . .

Nem kell! nem öcsém! Nem kellesz most még csak cserepárnak sem!

Még — erővel sem! Mert megnehezült az idők járása felettünk . . .

Egy évvel ezelőtt, október elsején pezsgő vig élettől visszhangzott minden kaszárnya. Berukkoltak a porosfülü regruták, az öreg esontok pedig sarokba vágták a bornyut, a bakkanesot, talpig civilben állottak a reggeli raporthoz s örömtelt szívvel jelentették a kapitánynak:

— Alássan jelentem elmegek hozszu szabadságra!

A kapitány sorba kezett fogott hűvitézeivel, aztán felkurjant a huncut baka nótá:

Nyisd ki anyám, nyisd ki anyám
Zöld leveles kapudat.
Ereszd be a, ereszd be a
Szabadságos fiadat.
Beeresztlek édes fiam vártalak
Három éve mióta nem láttalak.

Megindult a transzport a vasuti állomás felé a kaszárnyákban maradt öreg katonák pedig elkezdték a zöld fülűek kioktatását s százféle tréfával várták a kilenc órai takarodót. Az idén változott a kép. Nem volt leszerelés, nem lesz berukkolás és az öreg katonák hiába várnak a felváltó regrutákra. Szomorúság tanyázik a kaszárnyákban s a visszatartott katonák amugy magyarosan áldják a Bécsből dirigáló krige minisztert, aki ekkora szomorúságot zuditott a szegény katonákra. A visszatartott legények eddig megadással túrték sorsukat, de most, hogy elkövetkezett október elseje észrevehetően kezd lazulni a fegyelem s a kaszárnyákban is zugolódna a katonák. A parancsnokság a legszigorubb rend

szabályokat hozta be, nehogy komolyabb következményei legyenek a nagyon is szembe tűnő elkeseredettségeknek.

* Az őszi nagy vásár. Az őszi nagy vásár rendkívül mozgalmas lesz, amint az előjelekből következtetni lehet. A kirakodó vásár már ma kezdődik, sátrak, bódék lepik el a Széchenyi utcát és a nagy vásártér. A vidék közönsége szokatlan nagy számmal özönlik a városba. Debrecen utcáin rég nem volt vásárok idején ekkora sokadalom.

* Francia lap a kassai Rákóczi kiállításról. A Figaro ma érkezett számában Comtesse Colonna aláírású cikk jelent meg a kassai Rákóczi kiállításról. A cikkíró azokkal a franciákkal járt Kassán, a kik mint Zichy Jenő gróf vendégei tekintették meg a kiállítást. — Cikkében mindenekelőtt Zichy gróf és a kassaiak vendégszeretetről emlékezik meg nagy szeretettel, majd a kiállítás nevezetességeit sorolja el, végre pedig röviden, de lelkes hangon végigmegy Magyarország történetén s különös melegséggel beszél II. Rákóczi Ferencről. Közben a személy és helyneveket, csak kény kivétellel, egész pontosan írja ki s egészben véve, kellő tájékozottságnak adja tanuságát.

* Szociálisták tüntetése. Tegnap este 8 és 9 óra közt a szociálisták tüntetést rendeztek. A tüntetésre az adót okot, hogy a polgármester elutasította a debreceni nemzetközi szociáldemokrata párt azon kérvényét, melyben engedélyt kértek arra, hogy este az Otthon vendéglőben gyűlést tartsanak. Az engedélyt azért nem adta meg a polgármester, mert az esti gyűlés szokatlan és rendkívüli. A szociálistákat ennek dacára is tegnap este 8 órakor összejöttek az Otthonban és onnan nagy abcugolás mellett a város háza elé vonultak. Majd a Marseillése éneklése közben a nagytemplom, innen pedig az ipartestület épülete elé vonultak, hol Tóth Kálmán elnököt abcugoltak. 9 órakor teljes rendben szétoszlottak,

* Jogász élet. Azt ne tessék gondolni, hogy ők, az óráról való távolmardás hősei, most már tanulmányaik folytátásán kívül egyebet sem tesznek. A párt szívenedélyek, igaz, kezdenek lecsillapodni, de azért még most sem lúmpol szívesen a Pálur párti a Kun Szabó pártival. De már meg volt a választás, hát a béke poharat csak legyűrük valahogy. Legkönnyebben megy az ilyen dolog I én, a Lacikonyhában, a hová is egybeforva buzgalommal járnak mindkét párt vezetői. Most a szóbeszéd tárgya a Lacikonyhán is, meg a Kollegium előtt is a szenior ellen beadott fegyelmi kérvény. Pálurnál ugyanis a választáson csak Harsányi a szenior vesztett többet. Törvénytelen s alapszabályellenes eljárása miatt elvesztette a jogászság előtt tekintélyét, akik beadták ellene megbüntetésére iránt a fegyelmi kérvényt a Tanári Karhoz. Hogy miként fognak a kényes ügyben eljárni a tudós urak, azt roppant érdeklődéssel várja az egész jogászság.

* Egy szegedi lap fejlődése. Nevezetes ujitással lepte meg a közönséget egyik szegedi lapársunk, a Szeged és Vidéke, melyet dr. Balassa Ármin kitűnően, irodalmi és nemzeti szellemben szerkesztett. A Szeged és Vidéke ugyanis október elsejétől naponként kétszer jelenik meg, reggel és este. Ilyen világ városias fejlődés is csak Szegeden történhetik. A szegedi sajtóra s még inkább

a szegedi sajtóviszonyokra áhitattal, tisztelettel és büszkeséggel néz minden vérbeli becsület magyar újságíró ember. Szegeden valóságos eszményi viszonyok vannak a sajtóban. Ott a közönség nagy rabcsüli az újságírókat, ezek pedig minden felett megbecsülik egymást. Még ha erős, szenvedelmes elvi harcba keverednek is: fegyvereik mindig nemesek és tisztességesek. Csak ilyen tiszta, meghatározottan finom és rendületlenül becsületos sajtóviszonyok közt lehetséges az a csoda, hogy a művelt szegedi közönség igényeinek kielégítésére a Szeged és Vidéke ezentúl naponként kétszer jelenik meg. Ilyen magyar napilap még Budapesten sincs. Kartársi örömmel, igaz szívből kívánunk szerencsét a Szeged és Vidéke újításához.

* **A közjegyzői kamarából.** A debreceni kir. közjegyzői kamara Zanathy Mihály nagykárolyi kir. közjegyzőt a debreceni kir. törvényszék, mint közjegyzői fegyelmi bíróság határozatából, ideiglenesen állásában felfüggesztette s a felfüggesztés folytán ideiglenesen megüresedett nagykárolyi királyi közjegyzői állásra ideiglenes helyettesül Dr. Sternberg Gyula kir. közjegyző jelölt nagykárolyi lakost a kamara hivatalból kirendelte.

* **Ajánlják a kétféjű madarat.** Odaát, túl a Lajtán különös perspektíva nyílt meg a kedves szomszédok előtt. A jó osztrák koma aligha azt nem orrontja, hogy az abszolutizmus fog ránk zuhanni mihamar. És hogy új Bachok, Schmerlingek diktálják ennek a szegény, ezer esztendő nemzetnek a sorsát. Hogy fölrepül újra az undok kétféjű madár, a császári sas és ellepi rémes szárnyasatógással a Tisza Duna közét, ezt a jó televény földet. Az osztrákok sejtelve ki fejezésre jut abban az üzleti körlevélben ami két kereskedelmi ügynökhöz érkezett Bécsből. Ez a cirkulár magyar fordításban itt következik:

Bécs, a postabélyeg kelte.

T. e.

Az önöknél, Magyarországon közelben várható nagy politikai fordulatra való tekintetből van szerencsénk értesíteni, hogy dohány és szivar eladási, bélyegárusítási, valamint más cégtáblákat az osztrák császári sással (és magyar címerrel) dus raktárunkon tartunk, s a megrendeléseket azonnal elintézzük. — Értesítjük, hogy az eladott mennyiség után 12 százalékkal szolgálunk, s vagyunk

teljes tisztelettel
Hoderich és Stein.

A szeretetreméltó osztrák sógorok mintha elsietnék a dolgot némiképp. — Bizony nem kell nekünk az ő kétféjű baromfijuk, neveljük szeretettel minél tolasabbra, de otthon, a maguk óljában. Ne Bécsből liferálják ide a kétféjű sást, de mi szállítunk még nekik egy két ilyen

**A nagyérdemű
hölgyközönséghez!**

Szives pártfogását kérve, maradtam
Debrecen, 1903. szeptember hóban

teljes tisztelettel

Jungreis Mari.

förtelmes madarat, ami sötét idők emléke képpen — isten tudja hogyan — maradt még itt ott.

* **Feloldott zárlat.** Balmazújvároson a hasított körmű állatok között a mai napig uralkodott száj és körömtájás járványa megszűnt, ennek folytán a vár megye alispánja Balmazújvárost a vészkerületből kivette és a zárlat alól is föloldotta. Ezek után most már Balmazújváros területén is teljes és akadálytalan az állat forgalom.

* **Az egyetem rektora a politizálás ellen.** Fővárosi tudósítók írja: Az egyetem rektora minden módon igyekszik irtani a diákokból a politizáló hajlandóságot. A mióta az utcai tüntetéseket abba hagyták, rendszeren az egyetem folyosóin folytatták nagy lármával a politikai vitákat és tüntetéseket. Ezt megszüntetendő, a rektor intézkedéséből az egyetem fekete tábláján az alábbi hirdetőmentet függesztette ki:

Panasz merült fel, hogy a tudományos egyetemi központi épület folyosóin s előcsarnokában végbemenő tolongás és zavargás jelentékeny módon zavarja a tantermekben végzett tudományos munkálkodást s a hivatalos termekben folyó egyéb közszolgálati működést.

E ténykörülmény miatt szükségesnek látom figyelmeztetni az Egyetem polgárait a F. f. t. szabályzat 80. és 83. szakaszaira, melyek szerint azon egyetemi polgárok és hallgatók, akik a rend és illem ellen vétnek, a csendet megháborítják, a rend és csend érdekében működő hivatalos közegeket megsértik, illetve azoknak nem engedelmességek: fegyelmi vétséget követnek el, annyival is inkább, mert az Egyetemhez tartozók saját körükben felszólítás nélkül is a fegyelem és a rend fenntartására köre működni tartoznak.

* **Megszűnt a zárlat.** A központi főszolgabírósa jelenté, hogy Hajdu megyében a száj és körömfájás megszűnt. Az alispán ennél fogva az egész megyét a zárlat alól feloldotta.

* **Halálozás.** Tegnap csak egy haláleset jelentettek be az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál és ez Szekeres Sándorné Katona Erzsébet ev. ref. dohánygyári munkása.

* **Művészeti hangverseny.** A Wilikov és Waleszkó által a Hungária kávéházban, ma este tartandó művészeti hangversenyt ajánljuk olvasóink becses figyelmébe

* **Német katonák öröme.** Németországban most kezdődnek a katonai kiképzések. Ebből az alkalomból, mint nekünk Berlinből jelentik, az altisztekhez felsőbb parancs érkezett, amely figyelmezteti őket, hogy a katonákkal emberiségesen bánjanak, különösen a szívükre köti a parancs, hogy az ujonccokkal szemben úgy a szolgálatban, mint szolgálaton kívül, tartózkodjanak mindentéle embertelen bánásmódtól. Mint jelentik, a császár legközelebb a tisztékhez fog parancsot intézni, mely hasonló értelemben el fogja rendelni a katonákkal való bánásmód tulszigorúságának enyhítését.

* **A szerencsének megfeghéritése.** Annak a szerencsétlen feketének, aki már divatos ruhában jár és vagyona is van, a

legfájdalmasabb sorscsapása az, hogy — fekete. Ez a fekete szín a legtörőhetlenebb bélyege a születési hibának; ez a cél-táblája az általános megvetésnek. Legfőkébb néhány kacér lady ad előnyt bizonyos tekintetekben a szerencsés gavalérról, mert annak közmondásosan ismert a — diszkréciója. Hogyis ne; bizonyára nem merne eldicsekedni sehol sem azzal, hogy fehér nőt hóditott meg, mert például Amerikában hamar meglincselnék őt. Londonból most hihetetlen dolgot jelent a táviródrót: egy tudós orvosnak sikerült fölfedezni egy olyan szert, amely két óra lefolyása alatt fehérré verázolja a szerencsét. Hogy igaz-e a hír, azt még nem bizonyították be; hanem amióta szárnyra kapott a híre ennek a csodagyógymódnak, a londoni tudós egyszerű híressé lett a tengerentúl összes szerencsés közt. Pár nap alatt ezrével kapta a távirati kérdéseket és ajánlatokat.

* **Verekedő kocsis.** Tegnap este 8 és 9 óra között a Battyányi utcán Tollas Sándor kocsis összeverekedett Vedres Józseffel és Tollas vasbottal úgy halántékon vágta Vedrest, hogy ez elszédült. Tollas elszaladt, Vedrest pedig dr. Balkányi Ede orvos vette ápolás alá. Tollas ellen folyik az eljárás.

* **Az első Deák ünnep.** Az egész ország meg fogja ünnepelni az idén Deák Ferenc születésének századik évfordulóját. Az első ilyen ünnepet a minap rendezte Deák Ferenc komasszonya, Von der Osten Leopoldina grófné krassó szörény megyei birtokán. Oriás erdő közepén csodaszép tisztáson tábort sátrat allítottak föl, amelyben gyönyörű oltár volt elhelyezve, másik oldalát Deák Ferencnek fenyőgalylyal és friss, illatos virággal övezett arcképe ékesítette. A mikor együtt volt az ünneplő közönség a sátorban, megkezdődött az istentisztelet. Mire után Schönerfeld főszolgabíró mondott ünnepi beszédet, majd lakomához ült a társaság a grófné kastélyában. A vendégek közt ott voltak: Sztojanovits báró a testvérével, Györy báró a feleségével és Deák Ferenc rokona, Sibrik Jolánka. A tábort sátorban több napon át tartanak még misét.

* **Magyariek a Bikában.** A Magyar Testvérek ma este az Arany Bika kávéházában hangversenyeznek és ez alkalommal eljátszák azokat a Dankó nótákat, melyekkel a Népszínház versenyén első díjat nyertek. Egyben kiállítják a versenyen szerzett aranyérmeiket és koszorúikat.

* **Rövid hírek.** Falb Rudolf az ismeretes természettudós és időjós Berlinben tegnapelőtt meghalt. — Elpusztult város. Zlocóv galíciai város a minap teljesen leégett, 1500 ház és melléképület pusztult el. — A Deák óda pályadíját, amelyet a főváros tűzött ki, Lampert Géza, az ismert költő nyerte el. — A vallás örültje. Gyüpe Istváné pécsi asszony meggyújtotta maga alatt az ágyát, mert állítása szerint a sátán azt mondta neki, hogy ha ilyen módon elpusztítja magát, meglátja a szüz anyát. Még idejében kiragadták a lángok közül.

Bécsi bevásárlási utamról hazatérve, szives tudomására hozom a mélyen tisztelt hölgyközönségnek, hogy párisi és bécsi eredeti modelljeim megérkeztek. Legnagyobb választék női, gyermekkalapokban és arcfátyolokban. Atalakításokat a legnagyobb figyelemmel és gondossággal készítek.

x Felfedelő kocsi teljesen jó állapotban eladó. Értekezni Szent Anna utca 25 szám alatt.

Olvassuk a „KARIKÁS“ élelappot.

x Fényes jövedelemre tehetnek szert urak és nők, kik könyvtalazással foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Kazinezy“ Könyvkereskedő Részvénytársasághoz Debrecenbe intézendők.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zene kara játszik.

A válság.

S a j á t t u d ó s í t ó n k t ő l.

Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök még a tegnapi nap folyamán azt az értesítést vette Bécsből, hogy lemondási kérvénye felett ő felsége a király a döntést arra az időre tartotta fenn amikorra vadászati kirándulásáról Bécsbe visszatér. Ennélfogva Khuen Héderváry gróf vasárnap este Bécsbe utazik és hét ón kihallgatásra megy, hogy a király döntését meghallja.

A képviselőház szombati ülésén a kabinet tagjai nem fognak részt venni egyrészt azért, mert a képviselőház tegnap a miniszterelnök indítványára az új kormány megalakultáig elnapolta magát, másrészt azért, mert céltalan volna, hogy a miniszterelnök olyan ülésben legyen részt, amelynek elhatározására esetleg többsége sem lévén, döntő befolyást nem gyakorolhatna.

A sajtó egy része mindennemű kombinációkat fűz ahhoz, hogy minő okok birták rá Khuen Héderváry gróft és kabinetjének tagjait arra, hogy az üléstermet, lemondásuknak az országgyűlés előtt való bejelentése után elhagyják.

Illetékes helyről ennek kapcsán arról értesülünk, hogy Khuen Héderváry gróf miniszterelnök azon felfogásból indult ki, hogy a parlamentáris elvek szerint a tanácskozás és határozathozatal, a felelős kormány lemondása után, a melyen a végrehajtó hatalom, minden politikai jelleget nélkülöz és azért annak sem értelme sem célja nincs. E forrás szerint általános parlamentáris szokás, hogy a tanácskozás mindenhol meg is szűnik, mielőtt a kormány a törvényhozásnak lemondását bejelentette. A jelen esetben annál is inkább abba kellett hagyni a tanácskozást, mert a kormány már nem rendelkezett többséggel, amiért is nem lett volna módjában egy a vita folyamán fölmerülő kérdéssel szemben hatályosan állást foglalni.

Ez a megokolás — mondják illetékes helyen — oly annyira elegendő, hogy teljesen helytelen a megsértett érzékenységet vagy a képviselőház iránt való tisztelet megtagadását Khuen Héderváry grófnak impotálni, aki különben, amit ellenfelei sem tagadhatnak, mint minden ténykedésében, úgy ezuttal is szem előtt tartotta a parlamentáris gyakorlat és ügyvitel szabályait.

Ez értelemben Khuen Héderváry gróf kötelességének tartja az ügyek ideiglenes vezetését mindaddig, míg ő felsége másképpen nem intézkedik.

A mai nap délelőttjét Khuen Héderváry gróf a miniszterelnökségben és belügyminiszteriumban töltötte, ahol a folyó ügyeket intézte el, s közben számos politikai barátjának látogatását fogadta.

A szabadelvű pártkörben is számos képviselő jelent meg, s izgalmasan vitatkoztak a jövő eseményei felett. Általános a vélemény, hogy ő felsége még egyszer Széll Kálmán utján megkísérli a kibontakozást, de ha most — utoljára — nem sikerül kompromiszumot kötni az ellenzékkel, az esetben energikusabb lépés követhet.

A függetlenségi párt erzsébetköruti helyisége is népes volt ma délelőtt. Itt is élénken tárgyalták a képviselők az eseményeket. De konstatálnunk kell, hogy itt nem látják a helyzetet és a jövő eshetőségeit oly sötétnek, mint a szabadelvű pártban.

Mikor ma egyik függetlenségi képviselő Kossuth előtt szóba hozta a Ház elnapolását vagy feloszlatását, Kossuth röviden csak ennyit mondott:

— Sem az egyiket, sem a másikat nem hiszem. hanem tisztességes kibontakozást remélek.

Az izgatott várakozásra a legközelebbi napok kétségkívül meg fogják hozni a döntést, amely ezuttal valószínűleg végzet majd a nagy bizonytalanságnak.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű párt bizottsága.

Budapest, okt. 1. A szabadelvű párt kilenc tagú bizottsága ma nem tartott ülést, mert Apponyi nem volt Budapesten. A bizottság holnap ismét összeül, de eddig egyetlen pontra nézve sem állapodott meg.

A katonák és október elseje.

Budapest, okt. 1. Ma a katonáknak nem volt szabad elhagyni a kaszárnyát, harmadéves katonát szolgálatba nem vezényelték, hogy ezen a címen a városba ki ne mehessenek. A kapuk elé más-más ezredekől összeállított őrséget jelentékenyen megerősítették. Jól értesült helyről délelőtt azt beszélték, hogy a kaszárnyákból az új folyamán több harmadéves katonára megszökött.

Ma reggel egy némelyik kaszárnyában az öreg katonák nem akartak fegyvert fogni.

Kitöltöttük az időt, nem szolgálunk tovább, — mondták. Alig tudta őket néhány népszerűbb tiszt lecsendesíteni.

Egy lovassági kaszárnyában — hírlik — nem ment ilyen simán a dolog, úgy hogy több katonát börtönbe vetettek.

Bécsi hangok.

Bécs, okt. 1. Itt már az osztrák ezredek mozgósításáról beszélnek, természetesen áthelyezés címén. Ami azt jelenti, hogy a magyarországi magyar ezredek áthelyezik Ausztriába, az osztrákokat pedig ide küldik. Azt is emlegetik, hogy a sorozást Magyarországon október közepén a hadkiegészítő kerületek útján kezdik meg, a közigazgatási hatóságok mellőzésével.

A nemzeti követelések.

Zilah, okt. 1. Szilágyvármegye közgyűlésén báró Wesselényi Miklós főispán hozzájárulásával hozott egyhangú határozat a következő:

Szilágyvármegye közönsége.

1. Tiltakozik az ellen, hogy a törvény végrehajtása érdekében folytatott küzdelmének idegen államok törvényhozó testületei és államférfiai által bármikor befolyásoltassanak; 2. miután a chlopyi hadiparancs az 1890—91-iki X. XI. törvényekkel ellentétben áll, fölíratot intéz az országgyűléshez, — hogy alkotmányunk sértetlen főtartását megfelelő módon biztosítsa; 3. a hatósága alá tartozó rendezett tanácsú városok és községek előljáróságainak nem engedi meg, hogy meg nem szavazott adót szabad ajánlat örve alatt vagy bármely más címen elfogadjanak, az összes járások tisztviselőinek megtiltja, hogy az országgyűlés által meg nem ajánlott újoncok kiállításánál közreműködjenek vagy intézkedjenek; 5. a harmadik évet szolgáló katonák bentartása ügyében fölíratot intéz a képviselőházhoz.

A cár bécsi látogatása.

Mürzsteg, okt. 1. Ma zergevadászat volt, a király és az orosz cár reggel 8 órakor indultak a lesre. A vadászaton az uralkodók társaságában 31 vendég és a vadász személyzet 25 tagja vett részt.

London, okt. 1. A Morning Post írja: Ferenc József király és Miklós cár ő felségeik pohárköszöntőjében kifejezésre jutott a két udvar politikája, melynek jelzője a jelenben a közös együtt működés. Említett lap azt írja, hogy a jelen pillanatban az angol kormány nem tehet jobbat, mint hogy a két uralkodót egyesült akciójukban támogatja.

Pétervár, okt. 1. A Pétersburgskaja Gazetta hangsúlyozva Ferenc József király és Miklós cár találkozásának nagy fontosságát, azt írja: Az orosz kormány kommunikéiból és az osztrák magyar kormány közleményeiből kitűnik, hogy mindketten törhetetlenül ragaszkodnak ahhoz, hogy a macedon kérdés csak ama reformtervezet megvalósításával oldható meg, melynek alapja a statusquo megővése.

Ezen elvel Macedonia békeltetése, az esetben, ha a hatalmak Macedonia egyéb ügyeibe be nem avatkoznak, eredményes lesz, nem alaptalanul reménylik azt, hogy Lamsdorff gróf és Goluchowski gróf találkozási és tanácskozási macedon kérdések a legközelebbi időben való végleges megoldásához fog vezetni.

Formanek főhadnagy.

Budapest, okt. 1. Formanek segédei ma délután 3 órahosszat tárgyaltak Zsolnay Viktor segédeivel, de még mindig nem állapodtak meg a párbaj feltételeiben.

Gabona tőzsde.

Tőzsde ünnep miatt zárva.

VAROSI SZÍNHÁZ.

Október 2. péntek. B. bérlet.

A títok.

Vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

Jouvenel	Makó L.
Jouvenelné	Ebergényiné
Henry, fiuk	Krasznay
Santenayné	Hahnel A.
Trevoux	Pataki.
Lai geacné	Havasi Sz.
Geneviève	Csige I.
Marie	Menszáros M.
A kis Róbert	Szabó Gy.

Kezdeté fél 8 órakor.

Művészeti Hangverseny

a Hungária kávéházban.

Wilikow Keresztély *hirneves orosz fuvola művész a Budapesti Magy. Kir. Operaház volt első szólistája és*

Valesko Hugonetti *zongora művészek ma este egyetlen hangversenyüket tartják.*

M Ū S O R.

1. Cserebogár. Csárda jelenet. — Hubay és Wilikowtól.
2. Faust nagy ábránd — Hermanntól.
3. Kurucz nóták — Kálditól.
4. La Sonambulla. (Ördögtrillák) — Briccialditól.
5. Magyar Rapsodia — Lisztől.
6. Capriccio de Concert — Wilikowtól.
7. Orosz nagy ábránd — Popptól.
8. Magyar népdal egyveleg — Wilikowtól.

Kezdeté este 8 órakor.

A közönség szives pártfopását kéri

Wilikow és Valesko.

*Magyar királyi államvasutak
üzletvezetőség Kolozsvárt.*

24896—903. szám. Id.

Pályázati hirdetmény

(Faggyu szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1904. esetleg 1905—1906. évben szükséges faggyu szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükséges mennyiség évente mintegy 1600 kgt. tesz ki.

Ezen mennyiség azonban a tényleges szükségletnek csak megközelítő előirányzatát képezi, miért is a szállítást elnyerő cég köteles lesz a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének kiváratára a szükséghez képest ezen mennyiségnél 25 százalékkal többet, vagy kevesebbet szállítani.

A szállítás a 122291—96. szám alatti általános és a faggyu szállítására vonatkozó 39986—92. szám. alatt kiadott különleges szállítási feltételek s az ajánlati tárgyalásnál elfogadott minta alapján eszközölendő.

Ezen feltételek a magy. kir. államvasutak összes üzletvezetőségeinél a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők, vagy a budapesti nyomtatványtárnál a megállapított ár előzetes lefizetése mellett megszereshetők megjegyezvén, hogy az általános feltételekért 50 fillér, a különleges feltételekért 30 fillér fizetendő.

Ha a szállítási feltételek a nyomtatványtártól posta útján kéretnek úgy a kívánt feltételek ügyszáma és tárgya világosan és pontosan megjelölendő s azoknak fent említett eladási árán felül a bérmentes

elküldéséhez szükséges 20 fillér postadíj is beküldendő a nyomtatványtárnak és pedig vagy készpénzben vagy pedig magyar postai értékjegyekben.

Minden ajánlóról feltételeztetik, hogy az illető szállítási feltételeket ismeri és egész terjedelmükben elfogadja.

Mind egyik ajánló ajánlatával az ajánlatok felbontásának napjától számítandó 4 hétig kötelezettségben marad és azt nem vonhatja vissza.

A pályázati feltételek a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztályánál — az ajánlati mintául szolgáló ivvel együtt, díjmentesen megszerezhetők.

Mindazon cégek, melyek mind eddig nem állottak szállítási viszonyban a m. kir. államvasutakkal, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi és iparkamarai bizonyítványt az ajánlatához csatolni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külcimmal „Ajánlat 24896—903. számhoz” 1903. évi november hó 3-ikának déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség I. osztályának főnökénél benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi november hó 2-ának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál leteendő.

Az ajánló cég köteles a szállítási szándékolt faggyuból az anyag minőségének megvizsgálása végett 0.5 kg. mennyiséget szelencébe téve, jól lepecsételve és a szállító jegyével ellátva mintául az üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési ügyosztályához címezve (Emke palota I. emelet 28. ajtó) beküldeni, mert minta nélkül a beérkezett ajánlat tárgyalatni nem fog.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, a melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek vagy táviratilag étetnek,

végre oly ajánlatok, melyek lényeges részükben javításokat, vagy vakarásokat mutatnak vagy melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett figyelembe vétetni nem fognak.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közt tekintett nélkül az arra szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetzés szerinti rész mennyiség szállítását is átengedhessen oly formán, hogy az ajánlók ily részbeni szállítást is elfogadni köteleztetnek — ha

csak ajánlatukba az ellenkezőt ki nem kötötték, végre hogy a cél elérésére bármely más irányú intézkedést teheszen.

Kolozsvár, 1903 szeptember hónapban.

Az üzletvezetőség.

(Utánozás nem díjazatik.)

Aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetett

ékszerkezetű, erőátvitteles

borsajtóink

jobbak minden létező kézisajtónál; próbák igazolják, hogy ezeknél nagyobb erőfejtés már csak hidraulikus gépekkel lehetséges.

Borsajtókat 16 kivitelben, szőlőzuzókat 2 nagyságban gyártunk — s elsőkézből kizárólag gyártelepünkön árusítjuk.

„Debreceni Vasöntőde és géplakatosság“

Péterfia végén, a hadházi utcában.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legújabb szabadalm szott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyártelep: Szalka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításán. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

70⁰ az embereknek

szenved étvágytalanságban, emésztési nehézségben és mindenki tapasztalhatja már, hogy e kellemetlen baj által az általános jólét, az életöröm és kedv befolyásoltatik; de a legkevesebb ember tudja, mily kellemetlen következményei vannak ennek. És milyen egyszerű a segítség! A mindeanapi borhoz *Rohitsi Tempel forrás* vizet igyunk vagy régiebb bántalmaknál egy órával a reggeli előtt igyunk *Rohitsi Stiria* forrásvizet, melynek kitűnő hatása lesz.

Nagyraktár Magyarország részére:

Hoffmann Józsefnél

Budapest, Bathory utca 8.

1223 v. k. szám.

1903.

Árverési hirdelmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 2368]5 1903 számú végzése folytán köz birré tétetik, miszerint Tanszky J. fia részére Koncz Ákos és neje ugy öv. Balogh Sándorné debreceni lakosoktól 525 kor. tőke, ennek 1902 évi február hó 6 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 106 kor. 06 fill. perköltség erejéig 1903 évi március hó 24-én biróilag felül foglalt és 2738 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1903 évi október hó 20-án délelőtt 10 órakor** kezdetét vevendő és Nagy-erdő 2. sz. városi villában megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adadni.

Debrecen, 1903 évi szeptember hó 19 én.

Oláh Géza.
birói kiküldött.

1385 v. k. szám.

1903.

Árverési hirdelmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 2554]2 1903 számú végzése folytán köz birré tétetik, miszerint Hercig Miksa részére Koncz Ákos debreceni lakostól 75 kor. 80 fill. tőke, ennek 1903 évi március hó 1 napjától számítandó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 41 kor, 86 fill. perköltség erejéig 1903 évi aug. hó 29-én biróilag felül foglalt és 2738 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1903 évi október hó 16-án délelőtt 9 órakor** kezdetét vevendő és az alperes lakásán, Nagy-erdő 2. sz. városi villában megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Debrecen, 1903 évi szeptember hó 16-án.

Oláh Géza.
birói kiküldött.

Zádor Lajos
divatterme.

Tisztelettel értesíti a Hölgk közönséget, hogy a legszebb öszi és téli divat ujdonságok megérkeztek. o o

RUHAKELMÉK, DISZITÉSEK, NŐI ÉS GYERMEK FELÖLTŐK DUS VÁLASZTÉKBAN o o

Csak solid cikkek!
! Határozott árak!

Székelyiöldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyuvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszerárban, drogueriában és füszerkereskedésben.

Kutkezelőség: **Brassó.**

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógyforrás elnevezést engedélyezte.

A külföldi Selters, Gleichenberg, Emsi drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tiszán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.